

wie. Eksplorację obiektów w terenie przeprowadził autor sprawozdania. O odkryciu kolejnego pieca garncarskiego powiadomił Muzeum Ziemi Przemyskiej kierownik budowy osiedla Przemyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Piece odkryto w wykopie pod przewód centralnego ogrzewania do bloku nr 8. Należy podkreślić, iż omawiane obiekty położone były na najwyższej kulminacji terenu. Najlepiej zachowany był piec oznaczony nr 11 (Ryc. 1). W najbliższym jego sąsiedztwie stwierdzono fragmenty kolejnych pieców nr 12 i 13. Ze względu na pośpiech w pracach budowlanych, nie było możliwości przebadania dwóch ostatnich obiektów.

Piec nr 11 analogicznie jak obiekty badane w latach ubiegłych posiadał dwie komory. Górna, mocno zniszczona, posiadała średnicę ok. 110 cm. Zachowana wysokość wynosiła ok. 40 cm, zaś grubość ścianki bocznej pieca ok. 5 cm. Na głębokości ok. 150 cm odsłonięto ruszt z mocno wypalanej gliny o średnicy ok. 120 cm i grubości 20 cm (Ryc. 2, a, Ryc. 4). Posiadał on 8 otworów o wymiarach 10—12 cm. Ruszt ten w części środkowej był nieznacznie zagłębiony. Dolna komora pieca kształtu baniastego (Ryc.

2, b), o średnicy 130 cm i wysokości ok. 40 cm, spełniała funkcję paleniska. Na jej dnie zalegała warstwa popiołu. We wschodniej ścianie wykopu rysował się wyraźnie wlot do jamy przypiecowej o wymiarach 65 cm i 25 cm.

W trakcie opisywanych badań oprócz pieców odkryto dużą ilość ceramiki. Były to w głównej mierze fragmenty naczyń toczonych na kole, baniastego kształtu, o brzegach wygiętych na zewnątrz i bogato profilowanych (Ryc. 3, a). Często w partiach przykrawężnych widoczne były rowki na pokrywki. Główny motyw ornamentacyjny stanowiły linie poziome, a także pasma linii falistych (Ryc. 3, b, c). Znajdowano także fragmenty ceramicznych płytek posadzkowych. Na specjalną uwagę zasługuje znaleziony w palenisku pieca brązowy haczyk do wędki.

Odkryty w roku bieżącym piec jest największym z dotychczas poznanych na osadzie w Przemyślu. Poczynione odkrycia potwierdziły rangę i znaczenie osady. Uzyskany materiał pozwala datować osadę na schyłek okresu wczesnośredniowiecznego.

Przypisy:

¹ A. Kunysz, *Badania archeologiczne na terenie miasta Przemyśla w roku 1964*, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1964, Rzeszów 1964, s. 40—41; tenże, *Badania archeologiczne na osadzie garncarskiej w Przemyślu*, Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1965, Rzeszów 1966, s. 83—85; tenże, *Badania archeologiczne na wczesnośredniowiecznej osadzie produkcyj-*

nej w Przemyślu na Zasaniu, Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1966, Rzeszów 1968, s. 176—182; tenże, *Osada garncarska w Przemyślu (XI—XIV w.)*, Rocznik Przemyski, t. X, Przemyśl 1965, s. 336—345; tenże; *Wczesnośredniowieczne osiedle garncarskie w Przemyślu na Zasaniu*, Kwartalnik HKM, R. XVI nr 1, Warszawa 1968, s. 73—81.

Aleksandra Gruszczyńska

Badania na stanowisku nr 2 w Cieszanowie pow. Lubaczów w roku 1969

Prace na osadzie w Cieszanowie miały charakter ratowniczy. Podjęto je na skutek zgłoszenia przez mgr Stanisława Gajerskiego społecznego opiekuna zabytków, iż przy przebudowie drogi prowadzącej z Cieszanowa do Niemstowa odsłonięto zarysy jam, w których znaleziono fragmenty ceramiki.

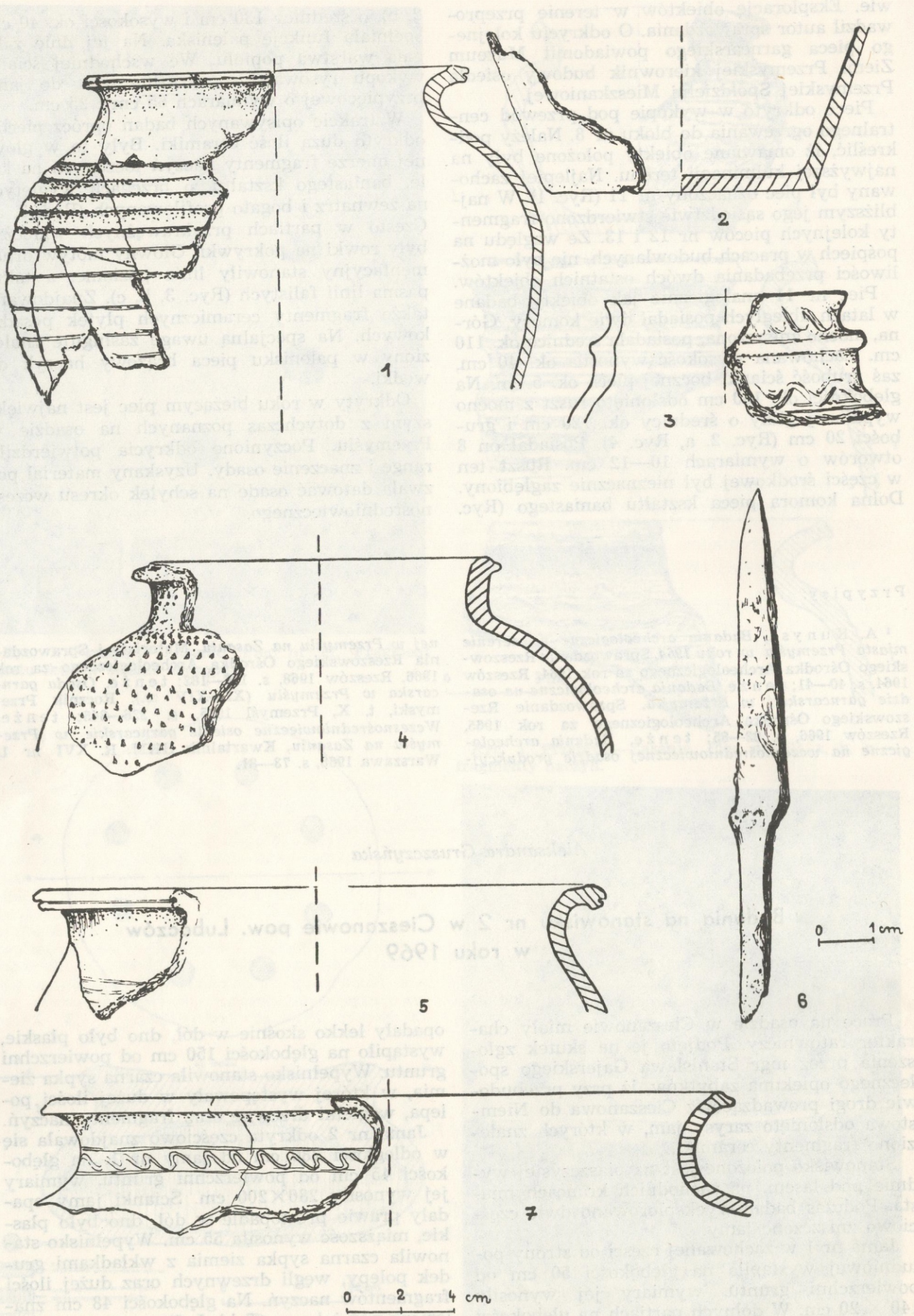
Stanowisko położone jest na piaszczystej wydmie pod lasem, na zachodnich krańcach miasta. Podczas badań wykopowano dwie częściowo zniszczone jamy.

Jama nr 1 w zachowanej części od strony południowej wystąpiła na głębokości 50 cm od powierzchni gruntu, wymiary jej wynosiły 140 × 20 cm. W dolnych partiach na głębokości 120 cm uchwycono cały zarys jamy (przydrożny rów był płytszy niż jama), wymiary jej na tym poziomie wynosiły 290 × 110 cm. Ścianki

opadały lekko skośnie w dół, dno było płaskie, wystąpiło na głębokości 150 cm od powierzchni gruntu. Wypełnisko stanowiła czarna sypka ziemia, w której występowały w dużej ilości polepa, węgielki drzewne oraz fragmenty naczyń.

Jama nr 2 odkryta częściowo znajdowała się w odległości 280 cm od jamy nr 1, na głębokości 45 cm od powierzchni gruntu, wymiary jej wynosiły 280 × 200 cm. Ścianki jamy opadały prawie prostopadle w dół, dno było płaskie, miąższość wynosiła 55 cm. Wypełnisko stanowiła czarna sypka ziemia z wkładkami grudek polepy, węgla drzewnych oraz dużej ilości fragmentów naczyń. Na głębokości 48 cm znaleziono nóż żelazny (Tabl. I, 6).

Ceramika z Cieszanowa ma charakter jednolity. Występują naczynia koloru ceglasto-brunatnego lub brunatno-siwawego. Gлина zawiera

Tabl. I. Cieszanów pow. Lubaczów, stan. 2. Fragmenty naczyń: 2, 5, 7 — jama nr 1; 1, 3, 4 — jama nr 2; nóż żelazny: 6 — jama nr 2.

domieszkę drobno i średnioziarnistego piasku. Są one wykonane dość starannie, dobrze wypalone, mocno profilowane o wylewach wychyłnych na zewnątrz i rozwiniętych krawędziach, na niektórych okazach znajdują się rowki na pokrywki. Dna są płaskie (Tabl. I, 2). Ślady obtaczania widoczne są na całej powierzchni. Ornament występuje głównie w postaci żłobków poziomych pokrywających całą powierzchnię brzuśca, czasami powyżej biegnie linia falista, spotyka się również ornament radełkowy (Tabl. I, 1, 4, 5, 7).

W jamie nr 2 znaleziono ciekawy fragment naczynia z cylindryczną szyjką. Wykonane jest z gliny z domieszką drobnoziarnistego piasku, koloru jasnobrunatnego. Wysoka szyjka (4 cm)

przedzielona jest plastyczną listwą, powyżej której występuje ornament wykonany grzebieniem. Poniżej szyjki biegną linie poziomo żłobkowe, poprzez które przebiega linia falista. Widoczne są ślady obtaczania na kole garncarskim (Tabl. I, 3).

Na podstawie analogii ceramikę ze stanowiska nr 2 w Cieszanowie można datować na XIII wiek¹.

Nóż z jamy nr 2 jest niewielkich rozmiarów. Trzonek jego w przekroju prostokątny nie jest wyraźnie oddzielony od głowni, trójkatnej w przekroju. Noże tego typu występują powszechnie we wczesnym średniowieczu².

Chronologię omawianej osady na podstawie ceramiki określa się na XIII wiek.

Przypisy:

¹ E. Dąbrowska, *Wyniki badań w latach 1955—1956, Igołomia I osada wczesnośredniowieczna, Wrocław—Warszawa—Kraków 1961, s. 138; G. Leńczyk, Wyniki dotychczasowych badań na Tyńcu pow.*

Kraków, Materiały Starożytne, t. I, Warszawa 1956, s. 41.

² J. Kostrzewski, *Kultura prapolska, Warszawa 1962, wyd. 3, s. 247.*

Antoni Kunysz

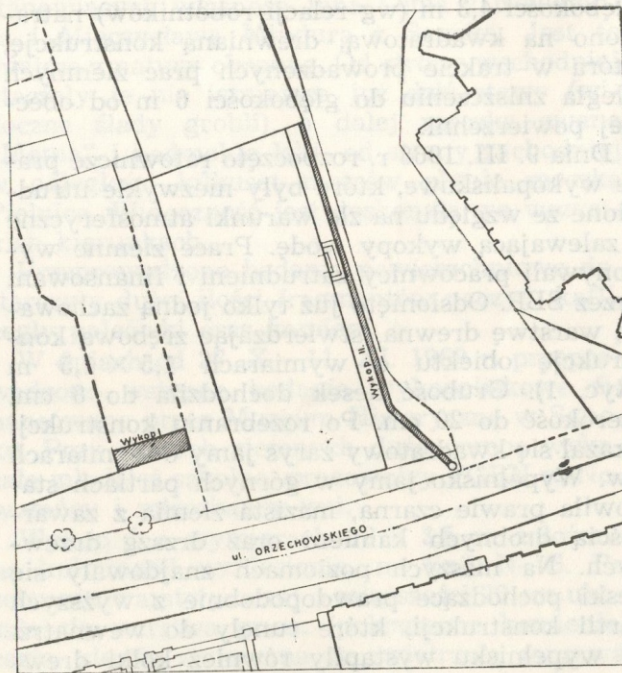
Sprawozdanie z badań archeologicznych przy budynku byłej Szkoły Katedralnej w Przemyślu w latach 1968-1969

Badania archeologiczno-architektoniczne przy budynku byłej Szkoły Katedralnej prowadzono w ramach remontu kapitalnego tego obiektu dla celów Oddziału Muzeum Ziemi Przemyskiej w Przemyślu, ze środków Ministerstwa Kultury i Sztuki za pośrednictwem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Rzeszowie.

Prace wykopaliskowe prowadzone były w następujących rejonach (Ryc. 1):

- I. Wykop pod kanał osuszający wokół budynku.
- II. Wykop pod kanał wodno-kanalizacyjny wzdłuż budynku po jego stronie wschodniej.
- III. Prace ziemne związane z wykonaniem muru oporowego i budową komórek gospodarczych od strony ogrodu.
- IV. Wykop pod ogrodzenie wzdłuż ulicy na całej długości parceli.

W wyniku podjętych badań i obserwacji stwierdzono między innymi, iż warstwy kulturowe w bezpośrednim sąsiedztwie budynku zalegają do głębokości 350 cm oraz są bardzo przemieszane na skutek robót budowlanych. Po stronie wschodniej budynku, w wykopie kanalizacyjnym natrafiono na 5 szkieletów ludzkich, usytuowanych W—Z, być może pochodzących

Ryc. 1. Przemyśl ul. Orzechowskiego — lokalizacja wykopów